

Projekt

z dnia 20 stycznia 2026 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY ISTEbNA**

z dnia 2026 r.

w sprawie przyjęcia Programu Osłonowego Gminy Istebna "Korpus Wsparcia Seniorów" na rok 2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.) w związku z art. 17 ust. 2 pkt 4 i art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.), Rada Gminy w Istebnej uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Program Osłonowy Gminy Istebna "Korpus Wsparcia Seniorów" na rok 2026, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Istebna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Magdalena Mucha

Załącznik do uchwały nr

Rady Gminy Istebna

z dnia.....2026 r.

GMINNY PROGRAM OSŁONOWY GMINY ISTEbNA

„KORPUS WSPARCIA SENIORÓW”

NA ROK 2026

WSTĘP

Program osłonowy „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2026, dla mieszkańców Gminy Istebna przyjmuje się w celu realizacji Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pod nazwą „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2026 w zakresie wdrażania Modułu II. Działania programu zapewniają usługę wsparcia oraz poprawę bezpieczeństwa i możliwości samodzielnego funkcjonowania, w miejscu zamieszkania osób starszych w wieku 60 lat i więcej.

Polityka społeczna wobec osób starszych stanowi jeden z priorytetów realizowanej polityki społecznej, który zakłada podnoszenie jakości życia seniorów poprzez umożliwienie im pozostawania jak najdłużej samodzielnymi i aktywnymi oraz zapewnienie bezpieczeństwa oznaczającego poczucie wolności od ubóstwa, a także wolność od niepokoju o własne bezpieczeństwo zdrowotne, psychiczne we wszystkich wymiarach życia społecznego osoby starszej.

Wzrost liczby osób starszych i niesamodzielnych warunkuje konieczność inicjowania programów skierowanych do tej grupy mieszkańców, w tym przedsięwzięć zakładających uruchomienie wsparcia odpowiadającego na indywidualne potrzeby mieszkańców w wieku senioralnym. Realizacja Programu przyczyni się także do wsparcia gminy w realizacji usług opiekuńczych, w których również zauważalny jest wzrost zapotrzebowania na ta formę opieki.

Program osłonowy w zakresie wsparcia seniorów realizowany w ramach rządowego programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2026 wpisuje się w kierunki prognozowanych zmian określonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Istebna na lata 2023-2030, jest odpowiedzią na wyzwania, jakie stawiają przed samorządami procesy demograficzne prowadzące do starzenia się społeczeństwa.

Realizacja programu obejmuje swoim zakresem dwa Moduły:

1. Moduł I wspierający gminy w zakresie rozwoju działań samopomocowych poprzez uruchomienie i utrzymanie usług opiekuńczych świadczonych w formie usług sąsiedzkich,

2. Moduł II wspierający gminy w realizacji usług opiekuńczych poprzez dostęp do tzw.

„opieki na odległość” mającej na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych.

Wdrożenie systemu „opieki na odległość” oraz wykorzystanie innowacyjnych technologii w ułatwieniu organizacji opieki dla osób starszych, może być dużym wsparciem i jest zalecanym przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej rozwiązaniem. System ten przyczyni się w znacznym stopniu do odciążenia systemu opieki zdrowotnej, wspiera codzienne funkcjonowanie osób starszych, a opiekunom umożliwia pogodzenie ról, które wypełniają w społeczeństwie.

„Opieka na odległość” jest nowoczesną formą sprawowania opieki nad osobami starszymi, chorymi, po przebytych zabiegach medycznych, z niepełnosprawnościami, którzy czasowo lub na stałe wymagają wsparcia

w codziennym funkcjonowaniu. Jest to rozwiązanie, szczególnie dla osób samotnych, zarówno tych, które nie potrzebują usług całodobowych i nie korzystają na co dzień z usług opiekuńczych czy specjalistycznych usług opiekuńczych, jak i tych objętych powyższym wsparciem, u których nagłe zmiany stanu zdrowia uzasadnia stałe monitorowanie w celu jak najszybszej reakcji, powiadomienia właściwych służb i udzielenia możliwie najszybszej pomocy, w tym pomocy medycznej, w ramach świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych. Gmina Istebna w roku 2025 przystąpiła do Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2025. Realizacja Programu odbywała się z wykorzystaniem Modułu I i II, mającego na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania osób starszych w miejscu zamieszkania, poprzez zwiększenie dostępu do tzw. „opieki na odległość” oraz usług sąsiedzkich. Z Programu zakupiono 12 opasek bezpieczeństwa dla seniorów oraz opłacono abonament miesięczny za ich użytkowanie. W roku 2026 planuje się kontynuację wsparcia oraz zakupienie dodatkowych opasek w związku z zapotrzebowaniem zgłaszanym przez mieszkańców.

I PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

1. Program osłonowy Gminy Istebna pn.: „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2026, zwany dalej „Programem” jest programem osłonowym w rozumieniu art.17 ust.2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2002r. o pomocy społecznej, zwanej dalej „ustawą”.

Powyższe uregulowania prawne pozwalają gminie na podejmowanie innych, niż wymienione w art.17 ust 1 ww. ustawy zadań z zakresu pomocy społecznej, wynikających z rozeznanych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych, mających na celu ochronę poziomu życia, rodzin i grup społecznych.

Program wpisuje się w założenia dokumentu „Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. BEZPIECZEŃSTWO – UCZESTNICTWO – SOLIDARNOŚĆ oraz cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Istebna na lata 2023-2030.

2. Podstawą realizacji Modułu I jest podjęcie przez Radę Gminy Istebna uchwały określającej szczegółowe warunki przyznawania usług sąsiedzkich, wymiar i zakres usług sąsiedzkich oraz sposób rozliczania wykonywania takich usług zgodnie z art. 50 ust. 6, 6a i 6b ustawy. Uchwała została podjęta w roku 2025.

II OCENA SYTUACJI

Badania demograficzne wskazują, że liczba osób starszych w Gminie Istebna systematycznie rośnie.

Na koniec roku 2025 gmina Istebna liczyła 12 288 tys. mieszkańców, a osób starszych powyżej 60 roku życia jest 2670 , w tym 1478 kobiet i 1192 mężczyzn.

Troska o bezpieczeństwo oraz samodzielne funkcjonowanie seniorów stanowi podstawę wdrożenia na terenie Gminy Istebna programu osłonowego „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2026. Realizacja programu obejmuje swoim zakresem dwa Moduły:

- 1) Moduł I- wspierający gminy w zakresie rozwoju działań samopomocowych poprzez uruchomienie i utrzymanie usług opiekuńczych świadczonych w formie usług sąsiedzkich.
- 2) Moduł II – wspierający gminy w realizacji usług opiekuńczych poprzez dostęp do tzw.

„opieki na odległość” mającej na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych.

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej za rok 2025 z realizacji Programu „Korpus Wsparcia Seniorów”

Liczba osób objętych wsparciem „Opieka na odległość”	Liczba osób objętych wsparciem w formie usług sąsiedzkich
13 osób	16 osób

III CELE PROGRAMU

1. Celem Programu „Teleopieka- Bezpieczny Senior” na rok 2026 jest zapewnienie bezpłatnej usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 60 lat i więcej, przez świadczenie usługi w miejscu ich zamieszkania w formie dostępu do „opieki na odległość” z wykorzystaniem urządzenia/opaski bezpieczeństwa z usługą centrum telemedycznego, jako systemu „opieki na odległość”.

2. Głównym efektem realizacji zadania będzie poprawa poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych.

3. Realizacja programu ma zapobiegać zdarzeniom mogącym wpłynąć na pogorszenie stanu zdrowia lub utraty życia seniora ze względu na brak stałej opieki.

4. Inne korzyści wynikające z realizacji programu:

- 1) Podniesienie jakości życia osób starszych, zmniejszenie poziomu strachu związanego z chorobą lub samotnością oraz zminimalizowanie poczucia bycia ciężarem dla bliskich,
- 2) Sprawne udzielenie pomocy w razie upadku, czy nagłego pogorszenia stanu zdrowia,
- 3) Umożliwienie określenia lokalizacji seniora m.in. w przypadku zgubienia się,
- 4) Utrzymanie osób starszych, z niepełnosprawnościami w środowisku lokalnym, bez konieczności świadczenia całodobowej pomocy instytucjonalnej,
- 5) Zapewnienie komfortu psychicznego rodzinie/opiekunom osób starszych, odciążenie od konieczności bycia w stałej gotowości, umożliwienie opiekunom godzenie ról, które spełniają w społeczeństwie,
- 6) Opiekunowie będą mogli zdalnie kontrolować stan zdrowia seniora, zwiększając efektywność sprawowanej przez nich opieki,
- 7) Zbudowanie silnej sieci wsparcia rodzinnego i sąsiedzkiego.

Zapewnienie usług wsparcia na rzecz seniorów w wieku 60 lat i więcej, będących beneficjentami Programu, przez świadczenie usług wynikających z rozeznaczonych potrzeb na terenie Gminy Istebna, wpisujących się we wskazane w programie obszary:

- 1) poprawa bezpieczeństwa oraz możliwość samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez zwiększenie dostępu do tzw. „Opieki na odległość”. Wykorzystanie nowoczesnej technologii, jako alternatywnej lub uzupełniającej formy sprawowania opieki nad osobami starszymi daje możliwość monitorowania samopoczucia osób starszych przez bliskich, nawet jak przebywają oni w oddległym miejscu,
- 2) pomoc świadczona w ramach usług sąsiedzkich przez osoby z najbliższego sąsiedztwa osoby wymagającej tego wsparcia ma na celu zapewnienie większej elastyczności udzielanej pomocy i świadczenia adekwatnie do zaistniałych potrzeb.

IV ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do mieszkańców Gminy Istebna w wieku 60 lat i więcej, którzy mają problemy związane z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzących samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkających z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającej opieki w codziennym funkcjonowaniu w zakresie odpowiadającym ich potrzebom.

V TERMIN REALIZACJI PROGRAMU

Program jest realizowany od 1 stycznia 2026 do 31 grudnia 2026r.

VI ZAKRES PODMIOTOWY I PRZEDMIOTOWY PROGRAMU -MODUŁ I i MODUŁ II

1. Program jest realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Istebnej, zwany dalej „Ośrodkiem”, zgodnie z wytycznymi przyjęty przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej programem „Korpus wsparcia Seniorów” na rok 2026.

2. Wsparcie udzielane jest osobom zgłaszającym się bezpośrednio do Ośrodka Pomocy Społecznej lub wskazany przez Ośrodek na stronie internetowej adres lub numer telefonu.

3. Udzielania pomocy w ramach MODUŁU I:

Pomoc świadczona w formie usług sąsiedzkich przez osoby z najbliższego otoczenia w szczególności dla osób samotnych w wieku 60 lat i więcej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a rodzina nie jest w stanie tej opieki zapewnić.

4. Udzielenie pomocy w ramach MODUŁU II:

- 1) Zapewnienie „opieki na odległość” w zakresie wyposażenia seniorów w tzw.

„Opaski lub urządzenia bezpieczeństwa”,

- 2) Ośrodek, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa, dokonuje zakupu lub dzierżawy tzw. Opaski lub innego urządzenia bezpieczeństwa oraz obsługi systemu realizatora usługi lub systemu,
- 3) Ośrodek udostępni bezpłatnie seniorom zakwalifikowanym do udziału w Programie zakupione urządzenia tzw. „opaski lub inne urządzenia bezpieczeństwa” wraz z usługą operatora pomocy,
- 4) Zakupione urządzenia będą wyposażone w podstawowe funkcje, w tym np.:
 - a) Przycisk bezpieczeństwa – sygnał SOS,
 - b) Detektor upadku,
 - c) Czujnik zdjęcia opaski/urządzenia,
 - d) Lokalizator GPS,
 - e) Funkcje umożliwiające komunikowanie się z centrum obsługi i opiekunami,
 - f) Funkcje monitorujące podstawowe czynności życiowe (puls i saturacja),
 - g) Funkcje umożliwiające monitorowanie czasu realizowanej opieki przez osoby świadczące usługi opiekuńcze lub pomoc sąsiedzką
 - h) Opaska lub inne urządzenie bezpieczeństwa powinny być połączone usługą operatora pomocy- w przypadku trudnej sytuacji lub nagłego zagrożenia wciśnięcia guzika alarmowego, znajdującego się w urządzeniu, umożliwia połączenie się ze stale gotową do interwencji centralą. Opaska lub inne urządzenie bezpieczeństwa pod względem funkcjonalności oraz dopasowania dla osób w wieku 60 lat i więcej powinny być jak najprostsze w obsłudze. Po odebraniu zgłoszenia dyspozytor (np. ratownik medyczny, opiekun medyczny, pielęgniarka) podejmuje decyzję o sposobie udzielenia pomocy seniorowi. W zależności od sytuacji może on zapewnić wsparcie emocjonalne, poprosić o interwencję pracownika ośrodka pomocy społecznej (np. pracownika socjalnego czy opiekunkę środowiskową) lub wezwać służby ratunkowe.

5. Szczegółowe warunki kwalifikacji i uczestnictwa w programie, w tym terminy naboru wniosków, wzór wniosku kwalifikującego określać będzie regulamin opracowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Istebnej.

- 1) Zakwalifikowany do Programu senior otrzyma na podstawie umowy w użyczenie:

- urządzenie/ teleopaskę, wyposażoną w przycisk funkcyjny SOS,
- indywidualną kartę SIM

· Udział w Programie jest dobrowolny, co oznacza, że senior może przystąpić do programu, jak również w każdej chwili może zrezygnować z udziału.

VII ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU

Program Ośłonowy Gminy Istebna "Korpus Wsparcia Seniorów" na rok 2026 będzie finansowany do 80 % ze środków z dotacji celowej budżetu państwa zgodnie z art. 150 ustawy o finansach publicznych. Udział środków własnych gminy wynosi nie mniej niż 20 % przewidywanych kosztów całkowitych realizacji zadania.

VIII REALIZATORZY PROGRAMU

1. Nadzór nad realizacją programu sprawuje Wójt Gminy Istebna.

2. Realizatorem i koordynatorem programu na rok 2026 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Istebnej.

3. Do zadań Ośrodka należy w szczególności:

- 1) Diagnoza środowiska i grup społecznych będących adresatami programu,
- 2) Planowanie wysokości środków finansowych na realizację programu
- 3) Przygotowanie danych dotyczących realizacji programu
- 4) Opracowanie regulaminu rekrutacji i uczestnictwa w programie

- 5) Kwalifikowanie osób do programu (przyznawanie i rozliczanie wsparcia)
- 6) Bieżąca obsługa programu(szkolenia seniora z obsługi urządzenia, wsparcie pozaszkoleniowe)
- 7) Przedstawienie radzie Gminy Istebna sprawozdania z wykonania programu w rocznym sprawozdaniu z działalności ośrodka.
- 8) Promocja programu.

IX MONITORING PROGRAMU

Program monitorowany będzie na bieżąco. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach realizowanego zadania prowadzić będzie rejestr w formie comiesięcznych raportów, w tym raportu końcowego z wykonania usługi teleopieki, obejmujący w szczególności informacje w zakresie liczby wywołanych sygnałów za pośrednictwem przycisku alarmowego SOS i rodzaju podjętej interwencji w przypadku wywołania pomocy.

Z realizacji Programu zostanie przekazane Wojewodzie Śląskiemu sprawozdanie roczne, zgodnie z odrębnymi wymogami. Sprawozdanie uwzględni w szczególności rzeczywistą liczbę osób objętych wsparciem, koszt realizacji usługi wsparcia oraz poziom korzystania z opasek mierzony jako liczba zgłoszeń seniorów poprzez opaskę do centrali obsługi opaski.

UZASADNIENIE

Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2026 ma na celu zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 60 lat przez świadczenie usług wynikających z rozeznaczonych potrzeb na terenie gminy, wpisując się w poprawę poczucia bezpieczeństwa i możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych poprzez dostęp do tzw. „opieki na odległość”.

Adresatami Programu są seniorzy, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielnie gospodarstwo domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia. Na terenie gminy Istebna zamieszkuje 12 288 tys. osób, a osób starszych powyżej 60 roku życia jest 2670, w tym 1478 kobiet i 1192 mężczyzn.

Zgodnie z art. 115 ust.1 ustawy o pomocy społecznej, gmina może otrzymać dotacje celową z budżetu państwa na realizację działań przewidzianych w powyższym programie, jeżeli udział środków własnych gminy wyniesie nie mniej niż 20% przewidzianych kosztów całkowitych realizacji zadania.

Warunkiem otrzymania dotacji na realizację zadania w ramach programu Ministerstwa i Rodziny Polityki Społecznej „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2026 (Moduł I i II), jest przyjęcie przez gminę uchwałą Rady Gminy programu osłonowego, zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.

Celem przyjęcia przez Gminę Istebna programu osłonowego jest podejmowanie działań w zakresie wsparcia seniorów w wieku 60 lat i więcej poprzez dostęp tzw. „Opieki na odległość”, poprawiającej bezpieczeństwo oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych poprzez zorganizowania usług sąsiedzkich.

Podjęcie uchwały nie wymaga uprzedniego zasięgnięcia opinii, uzyskania zgody lub stanowiska innego organu (organizacji, instytucji).

Źródłem finansowania programu w 2026r. będą środki własne zabezpieczone w budżecie Ośrodka Pomocy Społecznej w Istebnej oraz środki pochodzące z Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2026, zgodnie z jego zapisami.

Zgodnie z art. 17 ust.2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2025r., poz.1214 z późn. Zm.) do zadań własnych gminy należy podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych. Co roku wzrasta liczba osób starszych, a starzenie się społeczeństwa wymaga podejmowania działań zaradczych, w związku z powyższym przyjęcie przez Radę Gminy uchwały o przyjęciu programu osłonowego jest właściwe.

Ponadto statystyki wskazują, że aż 70 % upadków w domach, którym ulegają osoby powyżej 60 roku życia, zdarza się podczas kąpieli w łazience, gdy dostęp do telefonu jest niemożliwy. Ponad 40 % poszkodowanych nie może się podnieść, by wezwać pomoc. Większość osób w chwili zagrożenia lub stresu nie potrafi wybrać numeru telefonu do służb ratunkowych. Sytuacje te w bezpośredni sposób zagrażają życiu osób starszych, chorych i z niepełnosprawnościami. Dodatkowo trudność w poruszaniu się, w nawiązywaniu kontaktu osobistego z lekarzem, może skutkować pogarszaniem się stanu zdrowia.

Mając na uwadze sytuację zdrowotną i rodzinną osób w wieku 60 lat i więcej, jak również potrzebę ochrony zdrowia tej grupy mieszkańców, podjęcie uchwały jest zasadne.

Ponadto Program był realizowany w roku 2025 r. i podjęcie niniejszej uchwały umożliwi jego kontynuację w 2026r.